2023: ఏపీ హైకోర్టు:22780

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి చీకాటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

రిట్ పిటిషన్ నెం.21231 /2021

ఉత్తర్వు:

87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలోని దుగ్గిరాల గ్రామంలో ఓటరు జాబితాలో తన పేరును ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవాలన్న తన వాదనను తోసిపుచ్చుతూ రెండో ప్రతివాది 02.09.2021న ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను తోసిపుచ్చుతూ పిటిషనర్ ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

2) లిస్ యొక్క వాస్తవిక మాతృకను క్లుప్తంగా ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనవచ్చు: పిటిషనర్ మొదట దుగ్గిరాల గ్రామ నివాసి. ఆ గ్రామంలోనే పుట్టి పెరిగిన ఆయన ఆ గ్రామంలోనే చదువు కొనసాగించారు. ఆ తర్వాత ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ కు ఎంపికై ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కేడర్ కు కేటాయించారు. ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ లో ఉద్యోగానికి అనుగుణంగా, అతను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉద్యోగం చేస్తున్న కాలంలో వివిధ ప్రదేశాలలో నివసించాడు. 31.03.2016 న పదవీ విరమణ వయస్సు రాగానే పదవీ విరమణ చేశారు. ఆ మరుసటి రోజే అంటే 01.04.2016న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా ఐదేళ్ల కాలానికి నియమితులయ్యారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా 01.04.2016 న బాధ్యతలు స్వీకరించారు. రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా పనిచేస్తున్న సమయంలో ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టంలోని సెక్షన్ 23(1) ప్రకారం 87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలోని దుగ్గిరాల గ్రామ ప్రధాన రహదారిలోని డి.నం.2-54 ఉన్న ఇంటి నివాసిగా తన పేరును ఓటరుగా చేర్చాలని 21.12.2020న ఫారం-6లో దరఖాస్తు సమర్పించారు. 1950లో 87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గ ఎన్నికల రిజిస్ట్రేషన్ అధికారికి కమ్ స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్కు.

3) ఎన్నికల నమోదు అధికారి ఈ విషయంపై ఆరా తీయగా పిటిషనర్ దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందిన సాధారణ నివాసి కాదని, దుగ్గిరాల గ్రామ ప్రధాన రహదారిలోని డి.నెం.2-54

ఉన్న ఇంట్లో తాను నివసించడం లేదని విచారణలో తేలడంతో 21.01.2021 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఆయన దరఖాస్తును తిరస్కరించారు. దీంతో విసిగిపోయిన ఆయన ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతను సవాలు చేస్తూ గుంటూరు జిల్లా ఎన్నికల అధికారికి అప్పీల్ చేశారు. మొదటి అప్పీలేట్ అథారిటీ, 01.04.2021 నాటి తన ఉత్తర్వుల ద్వారా, ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసర్ ఉత్తర్వులను ధృవీకరిస్తూ ఆ అప్పీలును కొట్టివేసింది. పిటిషనర్ సాధారణంగా దుగ్గిరాల గ్రామంలో ఆ గ్రామానికి చెందిన డి.నెం.2-54 ఉన్న ఇంట్లో నివసిస్తున్నట్లు కనిపించడం లేదని, ఆ మేరకు కేసు నమోదు చేసి అప్పీలును కొట్టివేస్తున్నట్లు ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

4) ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950లోని సెక్షన్ 24 ప్రకారం రెండో అప్పీలును ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎన్నికల ప్రధానాధికారికి, అప్పీలేట్ అథారిటీకి పిటిషనర్ ఎంచుకున్నారు. రెండో అప్పీలేట్ అథారిటీ 02.09.2021 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా, ఎన్నికల నమోదు అధికారి మరియు మొదటి అప్పీలేట్ అథారిటీ ఆదేశాలను ధృవీకరిస్తూ ఆ అప్పీలును తోసిపుచ్చింది, ఎందుకంటే పిటిషనర్ దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందిన సాధారణ నివాసి కాదని, ఎందుకంటే అతను ఆ గ్రామంలోని నంబర్ 2-54 ఉన్న ఇంటిలో నివసించడం లేదని రెండవ అప్పీలేట్ అథారిటీ కనుగొంది.

5) అందువల్ల రెండో అప్పీలేట్ అథారిటీ ఆదేశాలతో విసిగిపోయిన పిటిషనర్ ఆ ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతను సవాలు చేస్తూ, ఆ ఉత్తర్వుల చట్టబద్ధతను సవాలు చేస్తూ, 87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గ ఓటర్ల జాబితాలో పిటిషనర్ పేరును ఓటరుగా నమోదు చేసేలా ప్రతివాదులను ఆదేశించాలని కోరుతూ తక్షణ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

6) రెండో ప్రతివాది - ప్రధాన ఎన్నికల అధికారి, అప్పిలేట్ అథారిటీ రిట్ పిటిషనర్ వాదనను వ్యతిరేకిస్తూ కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. 87- మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గ ఓటర్ల జాబితాలో దుగ్గిరాల గ్రామంలోని ప్రధాన రహదారిలోని డి.నెం.2-54 ఉన్న ఇంటి నివాసిగా తనను ఓటరుగా నమోదు చేయాలని పిటిషనర్ 21.12.2020న సమర్పించిన దరఖాస్తును ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి సంబంధిత పోలింగ్ స్టేషన్ బూత్ లెవల్ అధికారికి (క్లుప్తంగా "బి.ఎల్.ఒ") పంపారు. పిటిషనర్ ఆ ఇంట్లో నివసించడం లేదని, అతని తల్లి ప్రస్తుతం ఆ ఇంట్లో నివసిస్తోందని, పిటిషనర్ అప్పుడప్పుడు మాత్రమే సదరు ఇంటిని సందర్శిస్తున్నారని పేర్కొంటూ

బి.ఎల్.ఓ తన నివేదికను సమర్పించారు. గ్రామ రెవెన్యూ అధికారి, బీఎల్ వో కూడా ఆ ఇంటికి స్వయంగా వెళ్లి పిటిషనర్ కు నోటీసులు ఇవ్వడంతో విచారణ జరిపారని, ఆ సమయంలో కూడా పిటిషనర్ సదరు ఇంట్లో నివసించడం లేదని, అప్పుడప్పుడు తల్లిని చూసేందుకు మాత్రమే సదరు ఇంటికి వస్తున్నారని గుర్తించారు. పిటిషనర్ దరఖాస్తు దాఖలు చేసిన సమయంలో వాస్తవానికి హైదరాబాద్లో నివసిస్తున్నారని, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్గా విజయవాడలో పనిచేస్తున్నారని కౌంటర్ అఫిడవిట్లో పేర్కొన్నారు. దీంతో ఆయన దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందిన సాధారణ నివాసి కాకపోవడంతో ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి, మొదటి అప్పీలేట్ అథారిటీ, రెండో అప్పీలేట్ అథారిటీ కూడా ఆయన దరఖాస్తును తిరస్కరించినట్లు తెలుస్తోంది. అందువల్ల రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయాలని కోరారు.

7) పిటిషనర్ ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో నివసించడానికి మరియు ఉండటానికి ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తం చేస్తే సరిపోతుందని, రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్గా తన పదవీకాలం పూర్తయిన తర్వాత పిటిషనర్ ఆ గ్రామంలోని తన ఇంటిలో నివసించాలనే తన ఉద్దేశాన్ని స్పష్టంగా వ్యక్తం చేసినందున, అతను ఒక ఓటరుగా నమోదు కావడానికి అర్హుడని పిటిషనర్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తన సొంత ఊరు..

8) రిట్ పిటిషన్ విచారణకు వచ్చినప్పుడు పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది శ్రీ ఎన్.అశ్వనీ కుమార్, మొదటి ప్రతివాదిగా ఉన్న భారత ఎన్నికల సంఘం స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ శ్రీ డి.ఎస్.శివ దర్శన్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ అవినాష్ దేశాయ్ వాదనలు వినిపించారు. గవర్నమెంట్ 2023: APHC:22780 6 CMR, J. W.P.నం.21 G.A.D. కొరకు ప్లీడర్ మరియు ఇతర ప్రతివాదుల కొరకు గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ ఫర్ రెవిన్యూ.

9) ఈ రిట్ పిటిషన్ లో ఇమిడి ఉన్న ప్రధాన వివాదాన్ని నిర్ణయించడానికి ముందు, ఒక ప్రాథమిక సమస్యను పరిష్కరించాల్సి ఉంటుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు రిట్ ప్రొసీడింగ్స్ రూల్స్ 1977లోని రూల్ 14(ఎ) ప్రకారం కొన్ని రిట్ పిటిషన్లను ఇద్దరు న్యాయమూర్తులతో కూడిన ధర్మాసనం అంటే డివిజన్ బెంచ్ విచారించాలి. కాబట్టి రూల్ 14(ఎ)లోని సబ్ క్లాజులు (1) నుంచి (6)లో చూపించిన రిట్ పిటిషన్లను ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం మాత్రమే విచారిస్తుంది. అందులోని సబ్ క్లాజ్ (2) ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951 ప్రకారం ఎన్నికలకు సంబంధించిన రిట్

పిటిషన్లకు సంబంధించిందని, ఈ రిట్ పిటిషన్లను ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం విచారించాలని పేర్కొంది. శాసనమండలి ఎన్నికలకు సంబంధించి ఓటర్ల జాబితా తయారీకి సంబంధించి ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం-1950 నిబంధనల కింద దాఖలైన మరో రిట్ పిటిషన్ పై విచారణ సందర్భంగా రూల్ 14(ఎ)లోని సబ్ క్లాజ్ (2) ప్రకారం ప్రతివాదుల్లో ఒకరి తరఫు న్యాయవాది రిట్ పిటిషన్ లో అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం కింద ఎన్నికలకు సంబంధించిన రిట్ పిటిషన్ ను డివిజన్ బెంచ్ విచారించాల్సి ఉంటుంది మరియు సింగిల్ జడ్జి రిట్ పిటిషన్ ను విచారించలేరు. అందువల్ల ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ ను కూడా సింగిల్ జడ్జి విచారించగలరా అనే సందేహాన్ని ఈ కోర్టు వ్యక్తం చేసింది. కాబట్టి, ఆ అంశంపై విచారణ జరిపేందుకు ఈ కేసును మళ్లీ తెరిచారు.

10) విచారణ సమయంలో, 1వ ప్రతివాదిగా ఉన్న భారత ఎన్నికల సంఘం స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ శ్రీ డి.ఎస్.శివ దర్శన్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ అవినాష్ దేశాయ్ వాదనలు వినిపిస్తూ, రిట్ ప్రొసీడింగ్స్ రూల్స్, 1977లోని రూల్ 14(ఎ) లోని సబ్ రూల్ (2)లో ఉపయోగించిన వ్యక్తీకరణ భాషను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం కింద ఎన్నికలకు సంబంధించి దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకున్నామని నిష్పాక్షికంగా అంగీకరించారు. 1951 కేసును ఇద్దరు న్యాయమూర్తులతో కూడిన ధర్మాసనం విచారించనుంది. ఈ రిట్ పిటిషన్ ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951 ప్రకారం ఎన్నికలకు సంబంధించినది కాదని, ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950 ప్రకారం ఓటరు జాబితా తయారీ, ఒక నిర్దిష్ట నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో పిటిషనర్ పేరును నమోదు చేయడానికి మాత్రమే సంబంధించినదని, రూల్ 14(ఎ)(2)లో కూడా ప్రజాప్రాతినిధ్యం కింద దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను కూడా ప్రత్యేకంగా పేర్కొనలేదని పేర్కొన్నారు. పీపుల్స్ యాక్ట్ 1950ను కూడా ఇద్దరు న్యాయమూర్తులతో కూడిన ధర్మాసనం విచారించనుంది.

11) పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది కూడా ఈ వాదనతో ఏకీభవిస్తున్నారు. ఇది ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950 ప్రకారం జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు సంబంధించి దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ అని, ఈ రిట్ పిటిషన్ ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం కింద ఎన్నికల నిర్వహణకు సంబంధించినది కాదని ఆయన వాదిస్తారు. 1951 మరియు అటువంటిది, దీనిని ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం

విచారించాల్సిన అవసరం లేదు మరియు రిట్ పిటిషన్ ను విచారించడానికి ఒకే న్యాయమూర్తికి పూర్తి అర్హత ఉంది.

12) రిట్ ప్రొసీడింగ్స్ రూల్స్, 1977లోని రూల్ 14(ఎ)లోని సబ్ రూల్ (2) పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన సందర్భంలో ఇలా ఉంది: "14(ఎ). కింది పిటిషన్లను ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం విచారిస్తుంది: (i)..... 2) ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951 ప్రకారం ఎన్నికలకు సంబంధించిన పిటిషన్లు. (iii).. (iv)..... v) ..... (vi).. (బి) ఇతర అన్ని పిటిషన్లను సింగిల్ జడ్జి ముందు ఉంచాలి, అతను సముచితంగా భావిస్తే, వాటిలో దేనినైనా ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనానికి పంపవచ్చు."

13) అందువల్ల ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951 ప్రకారం ఎన్నికలకు సంబంధించి దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను మాత్రమే ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం విచారించాలని పై నిబంధనను బట్టి స్పష్టమవుతోంది. ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950 ప్రకారం జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను కూడా ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం విచారిస్తుందని ఈ నిబంధనలో పేర్కొనలేదు.

14) పార్లమెంటు, అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలు, శాసనమండలి ఎన్నికలకు సంబంధించి రెండు చట్టాలు ఉన్నాయి. అవి ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950, ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951. భారత రాజ్యాంగంలోని 81, 170 అధికరణల ప్రకారం వివిధ రాష్ట్రాల శాసనసభల్లో మొత్తం సీట్ల సంఖ్యను నిర్ణయించడంలో పార్లమెంటు, రాష్ట్ర శాసనసభల్లో సీట్ల కేటాయింపు కోసం మొదటి చట్టం అంటే ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టం, 1950 రూపొందించబడింది మరియు ఇది పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గాలకు మరియు అసెంబ్లీ మరియు మండలి నియోజకవర్గాలకు ఓటర్లు / ఓటర్ల నమోదును కూడా అందిస్తుంది. రాష్ట్రాలలో మరియు ఓటర్లుగా నమోదు చేయడానికి అర్హతలు మరియు అనర్హతలతో కూడా వ్యవహరిస్తుంది. ఎన్నికల వాస్తవ నిర్వహణతో ఈ చట్టానికి ఎలాంటి సంబంధం లేదన్నారు. ఇది వివిధ రాష్ట్రాల శాసనసభలలోని ప్రజల సభలో సీట్లను కేటాయించడం ద్వారా ఎన్నికల నిర్వహణకు సిద్ధం చేసే ప్రక్రియను మరియు దేశంలోని ఆయా అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలు మరియు పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గాల ఓటర్లు / ఓటర్లను నమోదు చేయడం ద్వారా ఓటర్ల

జాబితాను తయారు చేయడం గురించి మాత్రమే వ్యవహరిస్తుంది. ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 అనే మరో చట్టం పార్లమెంటు సభలకు, రాష్ట్రాలలోని శాసన సభ, మండలి సభలకు జరిగే ఎన్నికల వాస్తవ నిర్వహణకు సంబంధించినది మరియు ఆ సభల సభ్యత్వానికి అర్హత మరియు అనర్హతలు, అవినీతి పద్ధతులు మరియు అటువంటి ఎన్నికలకు సంబంధించి ఇతర నేరాలు మరియు ఎన్నికల వివాదాల నిర్ణయం గురించి ఈ చట్టం ప్రత్యేకంగా వివరిస్తుంది. ఇలాంటి ఎన్నికలకు సంబంధించి.. కాబట్టి, రెండు చట్టాలు రెండు వేర్వేరు రంగాలు మరియు రంగాలలో పనిచేసే రెండు వేర్వేరు చట్టాలు. 1950 సంవత్సరం మొదటి చట్టం ఎన్నికల నిర్వహణకు చేయవలసిన సన్నాహక ప్రక్రియకు సంబంధించినది మరియు 1951 సంవత్సరపు రెండవ చట్టం ఎన్నికల వాస్తవ నిర్వహణకు సంబంధించినది. కాబట్టి, 1950 చట్టం 1951 చట్టానికి పూర్వగామి మరియు ముందుచూపు మాత్రమే. అందువల్ల ఎన్నికల నిర్వహణకు సంబంధించి 1951 చట్టం ప్రకారం దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను మాత్రమే ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం విచారించాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల 1950 చట్టం కింద దాఖలైన రిట్ పిటిషన్లను ఒకే న్యాయమూర్తి మాత్రమే విచారించాలి. పైన పేర్కొన్న నిబంధనల్లోని రూల్ 14(బి) ప్రకారం రూల్ 14(ఎ) సబ్ క్లాజులు (1) నుంచి (6) వరకు పేర్కొన్న పిటిషన్లు మినహా మిగిలిన అన్ని పిటిషన్లను సింగిల్ జడ్జి ముందు విచారణకు పంపాలి.

15) 1950 చట్టం ప్రకారం జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ప్రశ్నిస్తూ ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ దాఖలైనందున, వాటిని విచారించి నిర్ణయం తీసుకోవడం సింగిల్ జడ్జి పరిధిలో ఉంది. కాబట్టి, ప్రాథమిక సమస్యకు తదనుగుణంగా సమాధానం ఇవ్వబడుతుంది.

16) ఈ రిట్ పిటిషన్ లో ఇమిడి ఉన్న కేసులను తేల్చడానికి కేసు వాస్తవాలను పరిశీలిస్తే, 87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో ఓటరుగా తన పేరును నమోదు చేసుకోవడానికి పిటిషనర్ దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందిన "సాధారణ నివాసి" కాదా అనే వాస్తవానికి సంబంధించినది. దుగ్గిరాల గ్రామంలోని మెయిన్ రోడ్ లోని డి.నెం.2-54 ఉన్న ఇంటిలో నివాసముంటున్నాడు.

17) సుప్రా, మొదట్లో కేసు వాస్తవాలను వివరిస్తూ, పిటిషనర్ మొదట దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందినవాడు, అతను పుట్టిపెరిగాడు మరియు అతని పూర్వీకుల ఇల్లు ఎక్కడ ఉంది. అయితే ఐఏఎస్ అధికారిగా ఆలిండియా సర్వీసెస్ లో ఎంపికైన తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కేడర్ కు కేటాయించడంతో దుగ్గిరాల గ్రామంలో నివాసం ఉండకుండా వివిధ ప్రాంతాల్లో ఉంటూ ఉద్యోగరీత్యా విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. హైదరాబాద్ లోని ఓ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేసుకున్నారు. ఆయన 31.03.2016 న పదవీ విరమణ పొందారు. అయితే పదవీ విరమణ చేసిన మరుసటి రోజే అంటే 01.04.2016న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా నియమితులు కావడంతో ఆయన తన నివాసాన్ని దుగ్గిరాల గ్రామానికి మార్చలేదు. 01.04.2016న ఆయన ఈ పదవిని చేపట్టారు. వాస్తవానికి ఆయన హైదరాబాద్ లోనే ఉంటూ రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా విధులకు హాజరయ్యేందుకు విజయవాడ వచ్చినట్లు రికార్డులు వెల్లడిస్తున్నాయి.

18) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా పదవీ విరమణ అనంతరం విధులు నిర్వర్తిస్తూ, ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950లోని సెక్షన్ 23(1) ప్రకారం ఫారం-6లో 21.12.2020న మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారికి తన పేరును ఓటరుగా నమోదు చేసుకునేందుకు దరఖాస్తు సమర్పించారు. ప్రధాన రహదారి, దుగ్గిరాల గ్రామం, 87-మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో ఉంది.

19) గమనించిన విధంగా ఎన్నికల రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి విచారణకు ఆదేశించి బూత్ లెవల్ అధికారి విచారణకు ఆదేశించి నివేదిక సమర్పించాలని ఆదేశించారు.పిటిషనర్ సదరు గ్రామంలో లేదా సదరు ఇంట్లో నివసించడం లేదని, వాస్తవానికి అతని తల్లి ప్రస్తుతం సదరు ఇంట్లో నివసిస్తోందని, పిటిషనర్ అప్పుడప్పుడు మాత్రమే సదరు ఇంటికి వస్తున్నారని పేర్కొంటూ ఆయన తన నివేదికను సమర్పించారు. ఈ నివేదిక ఆధారంగా పిటిషనర్ వాస్తవానికి సదరు ఇంట్లో, ఆ గ్రామంలో నివసించడం లేదని తేలడంతో, తనను ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేయాలన్న అతని అభ్యర్థనను ఎన్నికల రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి 21.01.2021 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా తిరస్కరించారు. మొదటి అప్పీలేట్ అథారిటీ కూడా ఈ విషయాన్ని ధృవీకరించింది, పిటిషనర్

సదరు గ్రామానికి చెందిన "సాధారణ నివాసి" కాదు, ఎందుకంటే అతను వాస్తవానికి సదరు ఇంటిలో మరియు ఆ గ్రామంలో నివసించనందున, అతను ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు కావడానికి అర్హుడు కాదని పేర్కొంటూ, తద్వారా మొదటి అప్పీలును తోసిపుచ్చింది. ఆయన అభిప్రాయం ప్రకారం, ఒక వ్యక్తిని ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేయడానికి ఒక ప్రదేశంలో "సాధారణ నివాసి" యొక్క చట్టపరమైన అవసరాన్ని తీర్చడానికి నివాస స్థలం శాశ్వతంగా ఉండాలి మరియు తాత్కాలికం లేదా సాధారణమైనది కాదు.

20) రెండో అప్పిలేట్ అథారిటీ కూడా ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసింది.రికార్డుల్లో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఒక వ్యక్తిని ఆ ప్రాంతంలో సాధారణ నివాసిగా గుర్తించడానికి ఫ్లయింగ్ విజిట్ లేదా అప్పుడప్పుడు సందర్శన సరిపోదని నిర్ధారణకు వచ్చింది. మొదటి అప్పీలేట్ అథారిటీ, రెండవ అప్పీలేట్ అథారిటీ ప్రకారం, భారత ఎన్నికల సంఘం జారీ చేసిన మాన్యువల్ ఆన్ ఎలక్టోరల్ రోల్, 2016 ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేయడానికి ఆ ప్రదేశంలో "సాధారణ నివాసి" కాదా అని నిర్ణయించడానికి, ఒక వ్యక్తి "సాధారణంగా నివాసి" అని భావించడానికి కేవలం నివాస గృహం లేదా దాని యొక్క యాజమాన్యం సరిపోదు. చెప్పిన ప్రదేశంలో మరియు ఆ వ్యక్తి ఆ ప్రదేశంలో తినాల్సిన అవసరం లేనప్పటికీ, అతను ఆ ప్రదేశంలో క్రమం తప్పకుండా నిద్రపోవాలి. అందువల్ల, భారత ఎన్నికల సంఘం 2016 ఓటర్ల జాబితాపై మాన్యువల్ లో జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను, ఈ అంశంపై ఇచ్చిన వివిధ న్యాయపరమైన తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న రెండవ అప్పిలేట్ అథారిటీ కూడా పిటిషనర్ ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవడానికి అర్హుడు కాదని పేర్కొంటూ పిటిషనర్ అభ్యర్థనను తోసిపుచ్చింది.

21) ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1950లోని చాప్టర్-3లో అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల ఓటర్ల జాబితా తయారీ గురించి వివరించారు. ఇందులో సెక్షన్లు 14 నుంచి 25 వరకు ఉంటాయి. అందులోని సెక్షన్ 16 ఓటర్ల జాబితాలో నమోదుకు అనర్హతకు సంబంధించినది కాగా, సెక్షన్ 19 ఓటరు జాబితాలో ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవడానికి ఉన్న షరతులను వివరిస్తుంది. సెక్షన్ 19 పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన సందర్భంలో సముచితమైనది మరియు ఇది ఈ విధంగా ఉంది:

"19. రిజిస్ట్రేషన్ షరతులు:- ఈ భాగంలో పైన పేర్కొన్న నిబంధనలకు లోబడి, అర్హత తేదీ నాటికి (ఎ) పద్దెనిమిది సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా, (బి) సాధారణంగా ఒక నియోజకవర్గంలో నివసిస్తున్న ప్రతి వ్యక్తి ఆ నియోజకవర్గానికి ఓటరు జాబితాలో నమోదు చేసుకోవడానికి అర్హులు.

22) కాబట్టి, అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో ఒక వ్యక్తి పేరును ఓటరుగా నమోదు చేయడానికి సెక్షన్ 19 ప్రకారం రెండు షరతులు పాటించాలి. ఒకటి అర్హత తేదీ నాటికి ఒక వ్యక్తి వయస్సు పద్దెనిమిది సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా ఉండాలి, రెండవది అతను సాధారణంగా ఒక నియోజకవర్గంలో నివసిస్తూ ఆ నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో ఓటరుగా నమోదు కావడానికి అర్హత కలిగి ఉండాలి. సెక్షన్ 19లోని క్లాజ్ (బి)లో పేర్కొన్న విధంగా "సాధారణ నివాసి" అనే అర్థం ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 20 లో ఇవ్వబడింది మరియు ఇది ఈ విధంగా ఉంది: "20. "సాధారణ నివాసి" యొక్క అర్థం:- (1) ఒక వ్యక్తి తన సొంత నియోజకవర్గంలో మాత్రమే సాధారణ నివాసిగా పరిగణించబడడు; లేదా దానిలో నివాస గృహాన్ని కలిగి ఉంటారు. (1ఎ) ఒక వ్యక్తి తన సాధారణ నివాస స్థలాన్ని తాత్కాలికంగా విడిచిపెట్టడం వల్ల దానిలో సాధారణంగా నివసించడం మానలేడు. (1బి) ఒక పార్లమెంటు సభ్యుడు లేదా రాష్ట్ర శాసనసభ సభ్యుడు తన పదవీ కాలంలో ఆ సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యే సమయంలో ఓటరుగా నమోదైన నియోజకవర్గంలో సాధారణ నివాసిగా ఉండరాదు, అటువంటి సభ్యుడిగా తన విధులకు సంబంధించి ఆ నియోజకవర్గానికి గైర్హాజరు కావడం వల్ల.] (2) మానసిక అనారోగ్యం లేదా మానసిక లోపంతో బాధపడుతున్న వ్యక్తుల స్వాగతం మరియు చికిత్స కోసం పూర్తిగా లేదా ప్రధానంగా నిర్వహించబడే ఏదైనా సంస్థలో రోగిగా ఉన్న వ్యక్తి, లేదా ఏదైనా ప్రదేశంలో జైలు లేదా ఇతర చట్టపరమైన కస్టడీలో నిర్బంధించబడిన వ్యక్తి, దాని కారణంగా దానిలో సాధారణంగా నివసిస్తున్నట్లుగా పరిగణించబడడు. (3) సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్ ఉన్న ఏ వ్యక్తి అయినా ఆ నియోజకవర్గంలోని ఏ తేదీలోనైనా సాధారణ నివాసిగా పరిగణించబడతాడు, కానీ అటువంటి సర్వీస్ అర్హతను కలిగి ఉంటే, అతను ఆ తేదీలో సాధారణంగా నివాసి అయి ఉంటాడు. (4) ఈ ఉపవిభాగంలోని నిబంధనలు వర్తించే కార్యాలయంగా ఎన్నికల సంఘంతో సంప్రదింపులు జరిపి రాష్ట్రపతి ప్రకటించిన భారతదేశంలో ఏదైనా పదవిలో ఉన్న వ్యక్తి, నియోజకవర్గంలోని ఏ తేదీలోనైనా సాధారణ నివాసి (x x x) గా పరిగణించబడతాడు, కానీ అటువంటి పదవిని కలిగి ఉన్నట్లయితే (x x x) అతను ఆ తేదీలో

సాధారణ నివాసి (x x x) అయి ఉండేవాడు. (5) సబ్ సెక్షన్ (3) లేదా సబ్ సెక్షన్ (4)లో సూచించిన విధంగా నిర్దేశిత ఫారంలో పేర్కొనబడిన అటువంటి వ్యక్తి యొక్క ప్రకటన నిర్దేశిత పద్ధతిలో చేయబడింది, అతను సర్వీస్ అర్హత కలిగి ఉంటే లేదా సబ్ సెక్షన్ (4) లో సూచించిన విధంగా అటువంటి పదవిని కలిగి ఉంటే (x x x) అతను ఏ తేదీలోనైనా ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో (x x x) సాధారణంగా నివసిస్తూ ఉండాలి. దీనికి విరుద్ధంగా సాక్ష్యాధారాలు లేనప్పుడు, సరైనవిగా అంగీకరించబడతాయి. (6) సబ్ సెక్షన్ (3) లేదా సబ్ సెక్షన్ (4)లో పేర్కొన్న విధంగా అటువంటి వ్యక్తి యొక్క భార్య సాధారణంగా అటువంటి వ్యక్తితో నివసిస్తుంటే (x x x) సబ్ సెక్షన్ (5) కింద అటువంటి వ్యక్తి పేర్కొన్న నియోజకవర్గంలో (x x x) సాధారణ నివాసిగా పరిగణించబడుతుంది. (7) ఏదైనా సందర్భంలో ఒక వ్యక్తి సాధారణంగా ఎక్కడ నివసిస్తున్నాడనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమైతే, ఆ ప్రశ్నను కేసు యొక్క అన్ని వాస్తవాలను మరియు ఎన్నికల కమిషన్తో సంప్రదించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో చేయగలిగే నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని నిర్ణయించాలి. (8) ఉప విభాగాల్లో (3) మరియు (5) "సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్" అంటే- (ఎ) యూనియన్ యొక్క సాయుధ దళాలలో సభ్యుడు కావడం; లేదా (బి) ఆర్మీ చట్టం, 1950 (46 ఆఫ్ 1950) యొక్క నిబంధనలను మార్పులతో లేదా లేకుండా వర్తించే దళంలో సభ్యుడిగా ఉండటం; లేదా (సి) ఒక రాష్ట్రానికి చెందిన సాయుధ పోలీసు దళంలో సభ్యుడు కావడం, ఆ రాష్ట్రం వెలుపల సేవ చేయడం; లేదా (డి) భారత ప్రభుత్వం కింద, భారతదేశం వెలుపల ఒక పోస్టులో ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి.

23) అందులోని క్లాజ్ (1) ప్రకారం ఒక వ్యక్తికి నియోజకవర్గంలో నివాస గృహం ఉన్నదనే కారణంతో ఆ నియోజకవర్గంలో సాధారణ నివాసిగా పరిగణించరాదని స్పష్టం చేసింది. దుగ్గిరాల గ్రామంలో తనకు పూర్వీకుల ఇల్లు ఉందని, పిటిషనర్, తన తల్లి పిల్లల పేరిట తన తండ్రి ఆ ఇంటిని సెటిల్ చేశారని, పిల్లలకు, తన తల్లికి సంరక్షకుడని, అందువల్ల తనకు దుగ్గిరాల గ్రామంలో ఇల్లు ఉందని, ఉద్యోగరీత్యా ఇతర ప్రాంతాల్లో ఉంటున్నప్పటికీ తరచూ సందర్శిస్తున్నానని పిటిషనర్ వాదించారు. దుగ్గిరాల గ్రామంలోని తన ఇల్లు, అందువలన, అతను పదవీ విరమణ తర్వాత మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్గా తన పదవీకాలం పూర్తయిన తరువాత ఆ గ్రామంలో శాశ్వతంగా స్థిరపడాలని అనుకుంటున్నందున, ఆ నియోజకవర్గంలోని ఆ ఇంటి నివాసిగా ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవడానికి అర్హత కలిగి ఉంటాడు.

24) సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (1)లో స్పష్టంగా పేర్కొన్నట్లుగా, వివరించిన విధంగా ఒక వ్యక్తిని ఆ ప్రదేశంలో "సాధారణ నివాసి"గా ఉంచడానికి ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో నివాస గృహ యాజమాన్యం సరిపోదు కాబట్టి, పిటిషనర్ మరియు అతని కుటుంబ సభ్యులు దుగ్గిరాల గ్రామంలో ఒక ఇంటిని కలిగి ఉన్నారనే వాస్తవం దుగ్గిరాల గ్రామంలోని "సాధారణ నివాసి" వ్యక్తిగా గుర్తించడానికి సరైన కారణం కాదు. సదరు నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా తన పేరును నమోదు చేసుకున్నారు.

25) పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (1ఏ)ను ఉపయోగించి పిటిషనర్ ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేసుకోవడానికి అర్హుడన్న వాదనకు బలం చేకూర్చారు. సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (1ఎ) ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తన సాధారణ నివాస ప్రదేశానికి తాత్కాలికంగా గైర్హాజరు కావడం వల్ల దానిలో "సాధారణ నివాసి"గా ఉండకూడదు, పిటిషనర్ దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందినవాడని మరియు అతని ఉద్యోగరీత్యా అతను తాత్కాలికంగా ఆ ప్రదేశానికి గైర్హాజరు కావడం వల్ల అతను వాదిస్తాడు. అతను ఆ గ్రామానికి చెందిన సాధారణ నివాసి కాదని భావించలేము. ఈ వాదనలో వాస్తవం లేదని, దాన్ని అంగీకరించలేమని పేర్కొన్నారు. "తాత్కాలికంగా గైర్హాజరు" అనే పదాన్ని న్యాయస్థానాలు అనేక సందర్భాల్లో పరిగణనలోకి తీసుకున్నాయి మరియు వ్యాఖ్యానించబడ్డాయి. ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో శాశ్వతంగా నివసిస్తున్న వ్యక్తి తన వ్యాపారం లేదా ఇతర అవసరాల దృష్ట్యా తాత్కాలికంగా ఆ ప్రదేశాన్ని విడిచిపెట్టి తిరిగి తన నివాస ప్రదేశానికి తిరిగి వస్తే, అతను ఆ ప్రదేశంలో సాధారణ నివాసి కాదని భావించలేమని పేర్కొంటూ ఉదాహరణలు కూడా ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కేసులో పిటిషనర్ ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ లో ఉద్యోగం సంపాదించి చాలా కాలం క్రితమే దుగ్గిరాల గ్రామాన్ని వదిలి వెళ్లిపోయాడని, ఉద్యోగరీత్యా వేరే చోట ఉంటున్నాడని, అప్పుడప్పుడు మాత్రమే తన తల్లిని చూసేందుకు ఆ ఇంటికి వస్తున్నాడని తెలిపారు. కాబట్టి ఆయన కేసు చట్టంలోని సెక్షన్ 20(1ఏ) పరిధిలోకి రాదు.

26) సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (7) ప్రకారం ఏదైనా సందర్భంలో ఒక వ్యక్తి సాధారణంగా ఎక్కడ నివసిస్తున్నాడనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమైతే, ఆ కేసు యొక్క అన్ని వాస్తవాలను మరియు ఎన్నికల కమిషన్తో సంప్రదించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో రూపొందించే నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని ప్రశ్నను నిర్ణయించాలి. అందువల్ల పిటిషనర్ సాధారణంగా దుగ్గిరాల గ్రామానికి

చెందినవాడా కాదా అనే ప్రశ్నకు సంబంధించి ఈ కేసుకు సంబంధించిన అన్ని వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని నిర్ణయించాల్సి ఉంటుందని, కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత పిటిషనర్ వాస్తవానికి డి.నెం.2-54 ఉన్న ఇంట్లో నివసించడం లేదని నిర్ధారణకు రావచ్చని పేర్కొన్నారు. ప్రధాన రహదారి, దుగ్గిరాల గ్రామం, ఉద్యోగరీత్యా, పదవీ విరమణ తర్వాత కూడా అప్పుడప్పుడు దుగ్గిరాల గ్రామాన్ని సందర్శిస్తూ వస్తున్నారు. కాబట్టి, ఈ కేసు యొక్క అన్ని వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల యొక్క సంచిత ప్రభావం ఏమిటంటే, అతను వాస్తవానికి దుగ్గిరాల గ్రామంలో శాశ్వత నివాసిగా నివసించడం లేదని నిర్ధారణకు మాత్రమే దారితీస్తుంది.

27) భారత ఎన్నికల సంఘం వర్సెస్ మన్మోహన్ సింగ్ కేసులో 'సాధారణ నివాసి' అనే పదానికి ఇచ్చిన వివరణపై హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును సుప్రీంకోర్టు ఆమోదించింది. దీనిని ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచిస్తారు: "ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1950 లో పేర్కొన్న విధంగా ఒక నియోజకవర్గంలోని "సాధారణ నివాసి" అంటే ఆ ప్రదేశంలో నివసించే అలవాటు ఉన్న నివాసి లేదా సాధారణ, సాధారణ లేదా సాధారణ పద్ధతిలో నివాసి అని అర్థం. అంటే ఆ ప్రదేశంలో సాధారణ మరియు సాధారణ నివాసి అని అర్థం. నివాసం శాశ్వతంగా ఉండాలి మరియు తాత్కాలికంగా లేదా తాత్కాలికంగా ఉండకూడదు. ఇది చాలా కాలం పాటు పైన ఉండాలి, మరియు అతను శాశ్వతంగా నివసించే ఉద్దేశ్యం కలిగి ఉండాలి. అతను ఆ ప్రదేశంలో గణనీయమైన కాలం స్థిర నివాసం కలిగి ఉండాలి, దీని కోసం సహేతుకమైన వ్యక్తి అతన్ని ఆ రాష్ట్ర నివాసిగా అంగీకరిస్తాడు."

28) పిటిషనర్ తాను దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందినవాడినని, ఆ నివాసం తాత్కాలికమైనదని, తాత్కాలికమైనదని చూపడం ద్వారా ఈ అవసరాలు తీరవు. అతను ఆ ప్రదేశంలో గణనీయమైన కాలం స్థిర నివాసం పొందినట్లు చూపించబడలేదు.

29) సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (3) కూడా పిటిషనర్ కేసుకు వర్తించదు. 1950 చట్టంలోని సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (3)ను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్ ఉన్న ఏ వ్యక్తి అయినా ఆ నియోజకవర్గంలో ఏ తేదీలోనైనా సాధారణ నివాసిగా పరిగణించబడతారని, అయితే, అటువంటి సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్ కలిగి ఉంటే, అతను ఆ తేదీలో సాధారణంగా నివాసి అయి ఉంటాడని

పేర్కొంది. కానీ, సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (3) పరిధిలోకి వచ్చే సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్లు ఏవి అని సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (8)లో వివరించారు మరియు ఒక వ్యక్తి (ఎ) మాత్రమే యూనియన్ యొక్క సాయుధ దళాలలో సభ్యుడు అని పేర్కొంది; లేదా (బి) ఆర్మీ చట్టం, 1950 యొక్క నిబంధనలను మార్పులతో లేదా లేకుండా వర్తింపజేసిన దళంలో సభ్యుడు కావడం; లేదా (సి) ఒక రాష్ట్రానికి చెందిన సాయుధ పోలీసు దళంలో సభ్యుడు కావడం, ఆ రాష్ట్రం వెలుపల సేవ చేయడం; లేదా (డి) భారత ప్రభుత్వం కింద, భారతదేశం వెలుపల ఒక పోస్టులో ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి. పిటిషనర్ కు డీమింగ్ క్లాజును అమలు చేయడానికి అటువంటి సర్వీస్ అర్హత లేదు. సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (3)లో పేర్కొన్న విధంగా 'సర్వీస్ క్వాలిఫికేషన్'ను వివరించే క్లాజ్ (8) పరిధిలోకి వచ్చే ఉద్యోగులు మాత్రమే ఆ ఉద్యోగానికి అనుగుణంగా వేరే చోట నివసిస్తున్నప్పటికీ ఆ నియోజకవర్గానికి చెందిన 'సాధారణ నివాసి'గా చెప్పుకోవచ్చు. కాబట్టి సెక్షన్ 20 క్లాజ్ (3)తో పాటు 1950 చట్టంలోని సెక్షన్ 20 క్లాజ్ (8)ను చదవాలి. సెక్షన్ 20లోని క్లాజ్ (3), క్లాజ్ (8) రెండింటినీ కలిపి చదివితే పై విషయం స్పష్టమవుతుంది.

30) ఒక వ్యక్తి వాస్తవానికి వేరే చోట నివసిస్తున్నప్పుడు, అతను భవిష్యత్తులో ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో నివసించాలనే తన ఉద్దేశాన్ని మాత్రమే వ్యక్తపరిచినప్పుడు, అతను భవిష్యత్తులో ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో స్థిరపడాలనే ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తీకరించినప్పుడు, అతను ఆ ప్రదేశంలో స్థిరపడకుండా మరియు ఆ ప్రదేశాన్ని తన శాశ్వత నివాసంగా చేసుకోకుండా ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా నమోదు చేయలేడు. ఆ నియోజకవర్గ ఓటర్ల జాబితాలో ఓటరుగా నమోదు కోసం క్లెయిమ్ చేసుకోవడానికి "సాధారణ నివాసి" అనే చట్టపరమైన అవసరాన్ని ఇది తీర్చదు. కాబట్టి, పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత తన స్వగ్రామంలో స్థిరపడాలనే పిటిషనర్ ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తీకరించడం మాత్రమే ఆ నియోజకవర్గంలో ఓటరుగా తన పేరును నమోదు చేసుకోవడానికి సరిపోతుందని పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది చేసిన వాదనను తోసిపుచ్చలేం.

31) సునీల్ కుమార్ కోరి వర్సెస్ గోపాల్ దాస్ కబ్రా కేసులో పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది ఇచ్చిన తీర్పు ప్రస్తుత వాస్తవాలకు వర్తించదు. ఇది కంటోన్మెంట్ బోర్డుల్లో ఓటర్ల నమోదుకు సంబంధించిన కేసు. కంటోన్మెంట్ ఎలక్టోరల్ రూల్స్ 2007లోని రూల్ 10(3) ప్రకారం ఓటర్ల జాబితా తయారీ

జరుగుతుంది. అందువల్ల పిటిషనర్ వాదించిన కేసుకు ఈ తీర్పు వల్ల ఎలాంటి ఉపయోగం లేదన్నారు.

32) కుల్దీప్ నయ్యర్ వర్సెస్ పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది ఇచ్చిన మరో తీర్పు. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా3 కేసు ప్రస్తుత వాస్తవాలకు కూడా వర్తించదు. రాజ్యసభ సభ్యత్వానికి సంబంధించిన కేసు అది. రాజయ్య సభకు ఎన్నిక కావడానికి అర్హతగా ఎన్నుకోబడిన రాష్ట్రంలో నివాసం లేదా నివాస ఆవశ్యకతను తొలగించడం ఈ కేసులో ఇమిడి ఉన్న అంశం. నివాసం అనేది ఎగువ సభ నిర్మాణం యొక్క సారాంశం కాదని, అందువల్ల, నివాస అర్హత అవసరం లేదని పార్లమెంటు ఎంచుకుందని, ఇది సమాఖ్య యొక్క ప్రాథమిక లక్షణాన్ని ఉల్లంఘించదని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. 1950 చట్టంలోని సెక్షన్ 20లోని కొన్ని ఉప సెక్షన్లు కొన్ని నిర్దిష్ట అత్యవసర పరిస్థితుల కారణంగా తాత్కాలిక గైర్హాజరు ఒక వ్యక్తి యొక్క సాధారణ నివాస స్థితికి భంగం కలిగించలేవని సూచిస్తున్నాయని సుప్రీంకోర్టు ఈ తీర్పులో పేర్కొన్నప్పటికీ, రాజ్యసభ సభ్యుడి అర్హతకు సంబంధించిన వివాదాన్ని నిర్ణయించే సందర్భంలో ఇది జరిగింది. ఈ సందర్భంలో 'తాత్కాలిక గైర్హాజరు' అనే పదానికి ఇచ్చిన వివరణను ప్రస్తుత సందర్భంలో ఉపయోగించలేము మరియు వర్తింపజేయలేము, అతని ఉద్యోగం కారణంగా అతని గ్రామంలో దశాబ్దాలుగా ఎక్కువ కాలం లేవు.

33) సుప్రా గమనించినట్లుగా, పదవీ విరమణ తర్వాత లేదా పదవీ విరమణ అనంతర పదవీకాలం పూర్తయిన తర్వాత తన స్వస్థలంలో శాశ్వతంగా స్థిరపడతానని అతని ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తపరిచినంత మాత్రాన, ఆ నియోజకవర్గంలోని ఓటరు జాబితాలో ఓటరుగా తన పేరును నమోదు చేసుకోవడానికి అతన్ని "సాధారణ నివాసి"గా పరిగణించడానికి సరిపోదు. ఆ ప్రదేశాన్ని తన శాశ్వత నివాసంగా చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అతను నిజంగా అక్కడే నివసించాలి. ఆ తర్వాతే సదరు ఓటరు జాబితాలో ఓటరుగా తన పేరును నమోదు చేసుకోవాలని కోరవచ్చు.

34) అందువల్ల, ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసర్, మొదటి అప్పిలేట్ అథారిటీ మరియు రెండవ అప్పిలేట్ అథారిటీ సాక్ష్యాల ఆధారంగా ఏకకాల నిర్ధారణను నమోదు చేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు చట్టం ప్రకారం పూర్తిగా స్థిరమైనవి మరియు ఈ రిట్ పిటిషన్లో జోక్యం చేసుకోవాల్సిన

అవసరం లేదు మరియు వాటిని కొట్టివేయడానికి అవి బాధ్యత వహించవు. ఈ అంశానికి సంబంధించి సరైన చట్టపరమైన స్థితిగతులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, సంబంధిత చట్ట నిబంధనలను సరైన రీతిలో అర్థం చేసుకున్న తర్వాత, అతను ఆ ప్రదేశంలో శాశ్వతంగా నివసిస్తున్న దుగ్గిరాల గ్రామానికి చెందిన "సాధారణ నివాసి" కాదని తేలడంతో వారు పిటిషనర్ అభ్యర్థనను తిరస్కరించారు. సంబంధిత అధికారులందరూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులలో ఈ కోర్టు ఎటువంటి చట్టపరమైన లోపాన్ని లేదా బలహీనతను కనుగొనలేదు.

35) పిటిషనర్ పదవీ విరమణ తర్వాత దుగ్గిరాల గ్రామ ప్రధాన రహదారిలోని డి.నెం.2-54 ఉన్న తన పూర్వీకుల ఇంట్లో శాశ్వతంగా స్థిరపడి, నివసించాలనే తన ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తం చేశారు. హైదరాబాద్ లో తన ఓటును కూడా రద్దు చేసుకున్నారు. పిటిషనర్ 31.03.2016న పదవీ విరమణ వయసు దాటిన తర్వాత ఆలిండియా సర్వీసు నుంచి రిటైర్ అయ్యారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ గా పదవీ విరమణ చేసిన ఆయన పదవీ కాలం కూడా 31.03.2021తో ముగిసింది. అందువల్ల పిటిషనర్ 31.03.2021 తర్వాత దుగ్గిరాల గ్రామంలో స్థిరపడి, తన దరఖాస్తులో వ్యక్తపరిచి, వాస్తవానికి దుగ్గిరాల గ్రామంలో శాశ్వత నివాసిగా నివసిస్తుంటే, చట్టంలోని సెక్షన్ 19 (బి) ప్రకారం "సాధారణ నివాసి" అనే పదాన్ని సంతృప్తి పరుస్తూ, మంగళగిరి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం ఓటర్ల జాబితాలో తన పేరును ఓటరుగా నమోదు చేయాలని కోరుతూ కొత్తగా దరఖాస్తు సమర్పించే స్వేచ్ఛ ఉంది. ఒకవేళ అటువంటి దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడితే, చట్ట అవసరాలను తీర్చినట్లయితే, దానిని ఎలక్టోరల్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారి పరిశీలించి, తగిన సమయంలో చట్టప్రకారం తగిన ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలి.

36) జరిమానాతో రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడుతుంది. ఖర్చులు లేవు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని కూడా మూసివేయాలి.

న్యాయమూర్తి చీకాటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

తేది: 13.07.2023.

గమనిక: ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

B/O cs

2023: ఏపీ హైకోర్టు:22780

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి చీకాటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

రిట్ పిటిషన్ నెం.21231 /2021

తేది 13-07-2023

డాక్టర్ ఎన్.రమేష్ కుమార్, ఐ.ఎ.ఎస్.

..... అర్జీదారు

వర్సెస్.

భారత ఎన్నికల సంఘానికి చీఫ్ ఎలక్షన్ కమిషనర్, న్యూఢిల్లీ & ఇతరులు

..... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ ఎన్.అశ్వనీకుమార్, ప్రముఖ న్యాయవాది.

మొదటి ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది: డి.ఎస్.శివ దర్శన్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ అవినాష్ దాసి, భారత ఎన్నికల సంఘం స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాదులకు 2 నుండి 5 వరకు న్యాయవాది: జి.ఎ.డి కోసం లెర్న్డ్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్, మరియు గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ ఫర్ రెవెన్యూ.

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1 (2000) 1 SCC 591

2 (2016) 10 SCC 467

3 (2006) 7 ఎస్ సిసి 1

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం, అమరావతి.

రిట్ పిటిషన్ నెం.21231 /2021

డాక్టర్ ఎన్.రమేష్ కుమార్, ఐ.ఎ.ఎస్.

..... అర్జీదారు

వర్సెస్.

భారత ఎన్నికల సంఘం ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్, న్యూఢిల్లీ మరియు ఓఆర్ఎస్

..... ప్రతివాదులు

తీర్పు: 13-07-2023

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి చీకాటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

1. తీర్పులను చూడటానికి స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను అనుమతించవచ్చా? –

2. తీర్పు కాపీలను లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా -అవును

3. వారి లేడీషిప్/లార్డ్షిప్ తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలనుకుంటున్నారా? –అవును

న్యాయమూర్తి చీకాటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్